

REPUBLIKA SLOVENIJA
**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAKONODAJO**

Mestni trg 4, 1000 Ljubljana

T: 01 241 18 00, 01 241 18 02

E: gp.svz@gov.si

www.svz.gov.si

MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

zp.mope/MOPE/GOV

Številka: 354-46/2025/2

Datum: 8. 10. 2025

Zadeva: Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju

Zveza: Vaš dopis št. 007-140/2025/85, ki smo ga prejeli dne 30. 9. 2025

V zvezi z navedenim dopisom sporočamo, da imamo k predloženemu gradivu s stališča pristojnosti naše službe pripombe, kot sledijo iz nadaljevanja tega dopisa, ter predloge redakcijskih in nomotehničnih popravkov, ki vam jih pošiljamo v prilogi tega dopisa.

Splošna pripomba

Predlog uredbe ureja tehnične in vsebinske vidike varstva pred hrupom v okolju, vključno z določitvijo mejnih vrednosti, metodami ocenjevanja, pogoji za obratovanje virov hrupa ter postopki za izdajo okoljevarstvenih dovoljenj. Vendar pa predlog uredbe ni bil presojan v okviru celovite presoje vplivov na okolje (CPVO), kar predstavlja resno pravnosistemsko pomanjkljivost, zlasti z vidika skladnosti s pravom Evropske unije.

Direktiva 2001/42/ES (SEA) o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje določa, da je treba za vse načrte in programe, ki določajo okvir za prihodnja soglasja za izvedbo projektov, izvesti okoljsko presojo, če bodo verjetno znatno vplivali na okolje (točka pod (a) drugega odstavka 3. člena). Čeprav je bil ta očitek neposredno omenjen v pobudi za oceno ustavnosti izpodbijane uredbe in je bila v pobudi zatrjevana kršitev Protokola o strateški presoji vplivov na okolje h Konvenciji o presoji čezmejnih vplivov na okolje¹, te kršitve Ustavno sodišče ni vsebinsko presojalo. Je bilo pa podobno vprašanje postavljeno Sodišču Evropske unije, ki je v zadevi C-24/19 presojalo primer iz Belgije, kjer je bil vložen spor zaradi izdaje gradbenega dovoljenja za gradnjo in obratovanje petih vetrnih elektrarn. Sodišče je razsodilo, da se za »načrte in programe« v smislu Direktive SEA štejejo tudi takšni predpisi, ki določajo zavezujoča pravila in merila, ki predstavljajo pomemben okvir za odobritev projektov, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje. Predlagana uredba v celoti ustreza tej definiciji², saj z določitvijo zavezujočih mejnih

¹ Glej 1., 6. in 11. točko odločbe U-I- 441/18-23 z dne 6. 7. 2022. Dostopno (8. 10. 2025) na <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ODLU1957>.

² 33. točka sodbe: »Člen 2(a) Direktive 2001/42 „načrte in programe“ opredeljuje kot tiste, ki izpolnjujejo **dva kumulativna pogoja**, ki sta navedena v dveh alineah, ki ju zajema ta določba, in sicer, na **eni strani**, da jih izdela in/ali sprejme organ na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni oziroma jih pripravi organ, sprejme pa jih parlament ali vlada v zakonodajnem postopku, ter **na drugi strani**, da se zahtevajo z zakonskimi in drugimi predpisi.«

vrednosti hrupa vzpostavlja obvezen in pomemben okvir za izdajo gradbenih in okoljevarstvenih dovoljenj ter okoljevarstvenih soglasij za vse prihodnje infrastrukturne in industrijske projekte v Republiki Sloveniji. Ker predlog uredbe postavlja ključna merila, ki jih bodo morali organi upoštevati pri odobritvi konkretnih projektov in s tem bistveno vpliva na okolje in zdravje ljudi, bi morala biti uredba predmet celovite presoje vplivov na okolje.

Poleg same obveznosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje je ključno, da bi se v okviru tega postopka morale presojati tudi temeljne strateške odločitve, ki jih prinaša predlog uredbe. Najpomembnejša takšna odločitev je sistematično razlikovanje med viri hrupa, zlasti določitev bistveno višjih mejnih vrednosti za linijske vire, kot sta cestni in železniški promet, ter na primer hrup ladij, v primerjavi z industrijskimi ali točkovnimi viri, ter uporaba različnih metodologij ocenjevanja za stalne in občasne vire. Presoja utemeljenosti takšnega neenakega obravnavanja, ki določenim delom prebivalstva zagotavlja nižjo raven varstva pred zdravju škodljivim hrupom, je osrednjega pomena za okoljsko poročilo in bi morala biti predmet strokovne in javne razprave. Predlagatelj predpisa bi moral jasno obrazložiti, zakaj je takšno razlikovanje nujno, in preučiti alternative, kot je uporaba enotnih, strožjih mejnih vrednosti, kot jih priporoča Svetovna zdravstvena organizacija (SZO). Postopek CPVO bi namreč zahteval, da se transparentno obrazložijo razlogi za takšno razlikovanje. Torej, ali temeljijo na tehničnih, ekonomskih ali drugih podlagah in se pretehtajo glede na pričakovane posledice za zdravje ljudi. Ker presoja teh ključnih strateških odločitev in njihovih alternativ ni bila opravljena, je javnosti odvzeta možnost vplivanja na najpomembnejše elemente uredbe, kar predstavlja bistveno kršitev postopkovnih zahtev Direktive SEA. Ker postopek celovite presoje vplivov na okolje ni bil izveden, je postopek njenega sprejetja v neskladju s pravom EU.

Predlagamo, da se z obravnavo predloga uredbe počaka, dokler ne bo izvedena celovita presoja vplivov na okolje v skladu z Direktivo 2001/42/ES in sodno prakso Sodišča EU. V nasprotnem primeru obstaja tveganje za neveljavnost uredbe, za pravne posledice že izdanih dovoljenj³ ter za postopke pred Sodiščem EU zaradi kršitve prava Unije.

Pripombe k posameznim členom

K 2. členu

Naslov člena »uporaba in ukrepi« je nomotehnično neustrezen, saj združuje dve vsebinsko povsem različni enoti – področje uporabe in ukrepe varstva pred hrupom. V skladu z Nomotehničnimi smernicami naj bi vsak člen urejal eno pravno vprašanje. Ukrepi varstva pred hrupom so materialna določba in bi morali biti urejeni v posebnem poglavju uredbe.

V tretjem odstavku so naštet ukrepi varstva pred hrupom, pri čemer je med izjemami od uporabe uredbe v drugem odstavku navedeno, da se uredba ne uporablja za hrup, ki ga povzročajo ladje. Za razliko od nekaterih drugih izjem (npr. heliporti v okviru bolnišnic), za katere je navedeno, da

³ Glej 83. točko obrazložitve: »Države članice morajo v skladu z načelom lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU odpraviti nezakonite posledice take kršitve prava Unije. Iz tega izhaja, da morajo pristojni nacionalni organi, vključno z nacionalnimi sodišči, pri katerih je vložena tožba zoper akt nacionalnega prava, sprejeti v nasprotju s pravom Unije, v okviru svojih pristojnosti sprejeti vse potrebne ukrepe za odpravo posledic opustitve okoljske presoje. To lahko za „načrt“ ali „program“, sprejet brez upoštevanja obveznosti izvedbe okoljske presoje, zajema na primer sprejetje ukrepov za zadržanje ali razveljavitev tega načrta ali programa (glej v tem smislu sodbo z dne 28. julija 2016, Association France Nature Environnement, C-379/15, EU:C:2016:603, točki 31 in 32) in preklic ali zadržanje že podeljenih dovoljenj za to, da se izvede taka presoja (glej v tem smislu sodbo z dne 12. novembra 2019, Komisija/Irska (Polje vetrnih elektrarn v Derrybrienu), C-261/18, EU:C:2019:955, točka 75 in navedena sodna praksa).

gre za dejavnosti v javnem interesu, izključitev ladij ni obrazložena. Izključitev hrupa, ki ga povzročajo ladje, brez obrazložitve ali utemeljitve, zakaj ta hrup ne sodi v okvir varstva okolja pred hrupom, je lahko sporna z vidika načela pravne države in načela enakosti. Prebivalci, ki živijo v bližini pristanišč in so izpostavljeni hrupu ladij, se nahajajo v bistveno enakem položaju kot prebivalci, izpostavljeni drugim virom industrijskega ali prometnega hrupa, kot so industrijski obrati, ceste ali letališča, ki jih uredba sicer ureja. Z izključitvijo hrupa ladij so ti prebivalci postavljeni v slabši pravni položaj in jim je zagotovljena nižja raven varstva pravice do zdravega življenjskega okolja, za kar v gradivu ni podan noben razumen in stvaren razlog. Če se uredba uporablja za druge vire hrupa, ki imajo primerljiv vpliv na okolje in zdravje ljudi, bi morala biti izključitev ladij posebej utemeljena, zlasti če gre za ladje, ki redno vplivajo na obalna območja ali pristanišča, kjer je obremenjenost s hrupom lahko znatna.

Predlagamo, da se izključitev hrupa, ki ga povzročajo ladje, bodisi ustrezno obrazloži v obrazložitvi predpisa (npr. z navedbo, da je področje urejeno z drugim predpisom ali da gre za dejavnost, ki je podvržena posebnemu režimu) bodisi se izjemna obravnava opusti, če ni pravno utemeljena. V nasprotnem primeru obstaja tveganje za arbitrarnost in kršitev načela enakosti pred zakonom.

K 3. členu

V 7. do 9. točki so podani kazalci hrupa, ki pa po vsebini pomenijo razlago komponent enačbe, ki je v 10. točki (kazalec hrupa Ldvn). Nomotehnične smernice določajo, da se enačbe praviloma podajajo v prilogi ali v posebnem členu, pri čemer mora biti zapis jasen in tehnično natančen. Zato predlagamo, da se kazalci uredijo v materialnem delu, saj gre za temeljni predmet urejanja uredbe.

V 10. točki je podana enačba za izračun kazalca hrupa Ldvn, vendar je zapis enačbe neustrezen za izraz. Nomotehnične smernice določajo, da se enačbe praviloma podajajo v prilogi ali v posebnem členu, pri čemer mora biti zapis jasen in tehnično natančen. Predlagamo, da se enačba prenese v materialno določbo uredbe, prav tako, kot smo predlagali za 7. do 9. točko zgoraj.

V 13. točki je »mednarodno letališče« opredeljeno kot »javno letališče, ki je namenjeno mednarodnemu zračnemu prometu v skladu s predpisi, ki urejajo letalstvo«. Vsebina izraza se sklicuje na predpise, ki urejajo letalstvo, vendar ni jasno, kateri predpis konkretno ureja status mednarodnega letališča, niti ni podana sklicna norma (npr. člen zakona ali podzakonskega predpisa). Ker uredba uporablja ta pojem kot pravno relevantno kategorijo (npr. pri določanju vira hrupa), bi morala biti definicija nedvoumna in preverljiva. V nasprotnem primeru obstaja tveganje za pravno negotovost in neenotno uporabo uredbe v praksi. Predlagamo, da se pojem "mednarodno letališče" opredeli z neposrednim sklicem na ustrezen predpis (če obstaja), npr. Zakon o letalstvu (Zlet-1), Pravilnik o letališčih ali drug predpis, ki določa pogoje za pridobitev statusa mednarodnega letališča. Če tak predpis ne obstaja ali ne vsebuje jasne definicije, se naj pojem opusti ali nadomesti z opisnim izrazom, ki je pravno določljiv (npr. *letališče, ki omogoča mednarodni zračni promet in ima ustrezno dovoljenje za sprejem mednarodnih letov*). Obenem predlagamo, da se glede določbe uskladite z Ministrstvom za infrastrukturo.

V 15. točki je opredeljen izraz mirno območje poselitve. Ker Uredba o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju v 12. točki določa "*mirno območje na poselitvenem območju*" in ne "*mirno območje poselitve*", predlagamo, da izraza uskladite, saj sklic ni natančen.

V 24. točki je izraz "*vir onesnaževanja okolja s hrupom*" okrajšan z navedbo "(v nadaljnjem besedilu: *vir hrupa*)". Takšna okrajšava je sicer pogosta (v nomotehničnem smislu), vendar je v tem primeru neustrezna, saj gre za člen, ki ureja izraze, v katerem se izrazi prvič opredeljujejo in ne okrajšujejo. Nomotehnične smernice določajo, da se v členu, ki ureja izraze, izrazi opredelijo tako, kot se bodo uporabljali v nadaljnjem besedilu predpisa. Če se bo v nadaljevanju uredbe uporabljal izraz "*vir hrupa*", mora biti ta izraz tudi naslov definicije, ne pa okrajšava znotraj definicije drugega izraza. Zaradi tega je predlagano, da se 24. točka preoblikuje tako, da se opredeli izraz "*vir hrupa*", ne pa "*vir onesnaževanja okolja s hrupom*". S tem se zagotovi jasnost, konsistentnost in usklajenost z nadaljnjo rabo izraza v uredbi. Podobna pripomba gre tudi k 25. točki.

K 4. členu

Praviloma se okrajšave uporabljajo za daljše izraze, ki se večkrat ponavljajo v besedilu predpisa, pri čemer mora biti okrajšava identična izrazu, ki se uporablja v nadaljevanju. Prav tako ne uporabljamo okrajšav za »prevode« ali »terminološke mostove«, slednje pa samo v primeru, ko dva predpisa uporabljata različna izraza.

Besedilo tretjega odstavka je nomotehnično in vsebinsko zahtevno ter mestoma nejasno. Namen določbe je očitno preprečiti neposredno stikanje območij z najvišjo stopnjo obremenjenosti s hrupom (IV. območje varstva pred hrupom) z območji, ki imajo najvišjo stopnjo varstva (I. in II. območje), s tem da se mednje vključi pas III. območja varstva pred hrupom v širini 1 000 metrov. Vendar je formulacija zapletena in težko razumljiva, zlasti zaradi zgoščenega stavčnega sloga in večkratne ponovitve istih izrazov.

Določba uporablja izraz »*območje, ki obkroža IV. območje varstva pred hrupom v širini z vodoravno projekcijo 1 000 metrov*«, kar je tehnično nejasno. Ni razvidno, ali gre za pas, ki mora biti prostorsko načrtovan kot III. območje, ali zgolj za območje, na katerem morajo veljati pogoji za III. območje. Prav tako ni jasno, ali se ta pas določa ne glede na obstoječo namensko rabo prostora ali mora biti usklajen z občinskim prostorskim načrtom.

Določba v drugem stavku dopušča izjemo od zahteve po 1 000 metrov, če so izpolnjeni določeni pogoji (naravne ovire, ukrepi varstva, drugi razlogi), vendar ni jasno, kdo ugotavlja te pogoje, v katerem postopku in na podlagi katerih meril. Takšna odprta formulacija lahko vodi v arbitrarnost in neenotno uporabo uredbe v praksi.

Predlagamo, da se določba nomotehnično preoblikuje v več stavkov (ali alinej, če bo to prispevalo k večji jasnosti določbe), pri čemer se jasno opredeli, kaj pomeni »*območje, ki obkroža IV. območje*« (ali gre za prostorsko določeno območje ali zgolj za funkcionalno območje z določenimi pogoji), in ali se zahteva po 1 000 metrov nanaša na vse meje IV. območja ali zgolj na meje z I. in II. območjem. Nadalje tudi kdo ugotavlja izpolnjenost pogojev za zmanjšanje širine in v katerem postopku.

Dodatno predlagamo, da se preveri skladnost te določbe z Zakonom o urejanju prostora (ZUreP-3) in uskladitev z Ministrstvom za naravne vire in prostor.

K 5. členu

Besedilo 5. člena predloga uredbe določa mejne vrednosti kazalcev hrupa za različne vrste virov hrupa in za različna območja varstva pred hrupom. Vendar pa člen uvaja sistem razlikovanja med vrstami virov hrupa (npr. linijski viri, mednarodna letališča, pristanišča, industrijski obrati ipd.), pri čemer ni podana pravna ali strokovna utemeljitev za takšno razlikovanje, zlasti glede na zdravstvene in okoljske posledice, ki jih ima hrup na zdravje ljudi in kakovost okolja. V predloženem gradivu ni podane izrecne presoje ali podrobne utemeljitve, zakaj se za te vire uporabljajo višje mejne vrednosti z vidika vplivov na zdravje. Obrazložitev zgolj opisuje, da so mejne vrednosti določene v različnih preglednicah za različne vire. Kot smo poudarili že v splošni pripombi, bi se takšna razlikovanja morala ovrednotiti predvsem v postopku celovite presoje vplivov na okolje, ki je *conditio sine qua non* v postopku sprejemanja te uredbe.

V drugem in tretjem odstavku se za linijske vire hrupa ter kombinacije z mednarodnim letališčem ali pristaniščem določajo posebne mejne vrednosti, ki se razlikujejo od tistih, ki veljajo za druge vire hrupa. Takšno razlikovanje ni obrazloženo v besedilu uredbe, prav tako ni razvidno, ali je bila opravljena presoja o utemeljenosti razlikovanja glede na intenziteto, trajanje, frekvenčno sestavo ali zdravstvene učinke hrupa. V skladu z načelom enakosti pred zakonom (14. člen Ustave) in načelom pravne države (2. člen Ustave) mora biti vsako razlikovanje med pravnimi položaji utemeljeno na stvarnih razlogih, ki izhajajo iz narave stvari. Poleg tega ni razvidno, ali so bile pri določitvi različnih mejnih vrednosti upoštevane smernice SZO glede okoljskega hrupa, ki opozarjajo na posebne zdravstvene učinke hrupa iz prometa, letališč in industrije. Če so bile mejne vrednosti za linijske vire hrupa določene višje, bi morala uredba vsebovati obrazložitev, zakaj so ti viri obravnavani mileje, kljub temu da so lahko njihovi vplivi na zdravje ljudi enako ali celo bolj škodljivi kot pri drugih virih.

Predlagamo, da se vsaj v obrazložitvi predpisa jasno navedejo razlogi za razlikovanje med vrstami virov hrupa, pri čemer naj se upoštevajo intenziteta in trajanje hrupa, možnost tehničnega zmanjšanja emisij, obseg prizadetega prebivalstva, zdravstveni učinki in priporočila mednarodnih institucij.

Presoje o utemeljenosti takšnega razlikovanja z vidika zdravja v samem gradivu ni. Pravzaprav je takšna ureditev v očitnem nasprotju s priporočili zdravstvene stroke, ki kažejo, da so tudi ravni hrupa pod zakonsko dovoljenimi mejnimi vrednostmi v Republiki Sloveniji še vedno lahko škodljive za zdravje. Predlagamo, da gradivo tozadevno dopolnite in ustrezno obrazložite. V nasprotnem primeru obstaja tveganje za arbitrarnost in neenako obravnavo virov hrupa, kar je lahko v neskladju z ustavnimi načeli in pravnim redom Republike Slovenije.

K 6. členu

Tretji odstavek 6. člena določa, da se hrup gradbišč, mednarodnih letališč in linijskih virov hrupa ocenjuje z uporabo kazalcev hrupa L_{dan} , $L_{večer}$, $L_{noč}$ in L_{dvn} , ki se izračunajo kot dolgoročne povprečne ravni hrupa za vsa ocenjevalna obdobja v letu. Takšna določitev pomeni odstop od siceršnje metode ocenjevanja, ki temelji na dejanskih ekvivalentnih ravneh hrupa med obratovanjem vira (kot je določeno v drugem odstavku za gostinske lokale in gradbišča ob koncih tedna). Odstop po metodi povprečenja, ki se v tretjem odstavku izvaja kot letno logaritmčno povprečenje (kar izhaja iz narave kazalcev L_{dvn} in standardne metode izračuna po SIST EN ISO 1996-2), v predloženem gradivu ni utemeljen. Prav tako ni razvidno, zakaj se za določene vire hrupa uporablja dolgoročno povprečenje, medtem ko se za druge vire uporablja ocena na podlagi

dejanskega obratovanja. Mejne vrednosti, določene v predlogu uredbe, niso skladne s priporočili smernic SZO in dopuščajo bistveno višje ravni hrupa od tistih, ki so po mnenju zdravstvene stroke varne za zdravje ljudi.

Če primerjamo priporočila SZO in predlagane mejne vrednosti, vidimo znatna odstopanja pri vseh ključnih virih hrupa. Za cestni promet SZO priporoča vrednost pod 53 dB L_{dvn}, medtem ko predlog uredbe za linijske vire v III. območju varstva dovoljuje 65 dB L_{dvn}, kar je za 12 dB več. Podobno pri nočnem hrupu SZO priporoča mejo 45 dB L_{noč}, slovenski predpis pa 55 dB L_{noč}. Največje neskladje je pri letalskem hrupu, kjer SZO zaradi izrazite motečnosti priporoča vrednost pod 45 dB L_{dvn}, predlog uredbe pa dopušča kar 65 dB L_{dvn}, kar je za 20 dB več.

Takšno razlikovanje lahko vodi v neenako obravnavo virov hrupa, ki imajo primerljive ali celo hujše vplive na zdravje ljudi in okolje. V skladu z načelom enakosti pred zakonom (14. člena Ustave) in načelom pravne države (2. člen Ustave) mora biti vsako razlikovanje med pravnimi položaji utemeljeno na stvarnih razlogih. V tem primeru ni podana presoja, ali je dolgoročno povprečenje ustreznejše z vidika varstva zdravja niti ni pojasnjeno, zakaj se takšna metoda uporablja zgolj za določene vire hrupa. Predlagamo, da se vsaj v obrazložitvi predpisa jasno navedejo razlogi za uporabo dolgoročnega povprečenja pri ocenjevanju hrupa iz gradbišč, mednarodnih letališč in linijskih virov, pri čemer naj se upošteva narava obratovanja vira (stalnost, občasnost, predvidljivost), obseg prizadetega prebivalstva, zdravstveni učinki in priporočila mednarodnih institucij (npr. SZO), tehnična izvedljivost meritev in modeliranja. V nasprotnem primeru obstaja tveganje za arbitrarnost in neenako obravnavo virov hrupa, kar je lahko v neskladju z ustavnimi načeli.

K 7. členu

Prvi odstavek 7. člena določa, da se kazalci hrupa ocenjujejo na mestih ocenjevanja, določenih v skladu s predpisom, ki ureja prvo ocenjevanje in obratovalni monitoring za vire hrupa ter pogoje za njegovo izvajanje. Takšno normiranje je nomotehnično neustrezno, saj gre za narativno oziroma pojasnjevalno vsebino, ki ne določa pravne norme, temveč zgolj povzema obstoječe stanje. V skladu z Nomotehničnimi smernicami določba ne sme biti oblikovana kot pojasnilo, temveč mora vsebovati jasno pravno pravilo. Zato je prvi odstavek odveč in ga je treba črtati, saj uredba ni priročnik vseh relevantnih predpisov, temveč samostojen pravni akt, ki mora normativno urejati zadeve, za katere je dano specialno ali generalno pooblastilo.

Drugi odstavek vsebuje materialno normo, ki določa, da je treba pri stavbah z več nadstropji izbrati mesto ocenjevanja pred najbolj izpostavljenim delom fasade vsakega nadstropja posebej. Če je namen zakonodajalca, da ta norma odstopa od pravil, ki jih določa pravilnik, je treba to jasno izraziti z uporabo formulacije *»ne glede na predpis, ki ureja prvo ocenjevanje in obratovalni monitoring...«*. V nasprotnem primeru ni jasno, ali gre za dopolnitev, posebno ureditev ali odstop od pravilnika, kar lahko povzroči pravnosistemsko nejasnost in težave pri izvajanju predpisa.

Predlagamo, da se člen preoblikuje tako, da se črta prvi odstavek, drugi odstavek pa dopolni z jasno določbo o razmerju do pravilnika, če gre za specialno ureditev.

K 9. členu

9. člen ureja pravila za ugotavljanje čezmerne obremenitve okolja s hrupom glede na različne vrste virov hrupa in glede na preseganje mejnih vrednosti kazalcev hrupa. V prvih sedmih odstavkih je pristop objektivni in temelji na primerjavi izmerjenih vrednosti s predpisanimi mejnimi vrednostmi. V osmem in zlasti devetem odstavku pa se uvaja domneva (»šteje se...«), ki pomeni odstop od objektivnega merila in je pravnosistemska problematična.

V osmem odstavku se določa, da se pri presoji vplivov na okolje šteje, da obremenitev ni čezmerna, če so upoštevani tehnično, prostorsko in ekonomsko upravičeni ukrepi ter so izpolnjeni pogoji glede obstoječih varovanih prostorov. Določba uvaja domnevo, ki temelji na predpostavki, da je obremenitev sprejemljiva, če so ukrepi predvideni ali izvedeni, ne glede na dejansko izmerjene vrednosti hrupa. Takšna domneva je pravno dopustna le, če je jasno opredeljeno, da se uporablja zgolj v okviru presoje vplivov na okolje, kar pa iz besedila ni nedvoumno razvidno. Predlagamo, da se domneva omeji na konkretne postopke in se jasno določi, da ne vpliva na presojo skladnosti obratovanja vira hrupa z okoljevarstvenimi zahtevami po drugih predpisih.

V devetem odstavku se domneva razširi in določa, da se šteje, da obremenitev ni čezmerna, če so ukrepi izvedeni in so izpolnjeni dodatni pogoji (npr. odklonitev ukrepov s strani lastnikov, nenaseljenost, statična ogroženost stavbe). Določba je pravnosistemska sporna, saj domneva temelji na subjektivnih okoliščinah, ki ne vplivajo na dejansko obremenjenost okolja s hrupom. Uporaba domneva v takšnem obsegu pomeni odstop od objektivnih meril, ki jih sicer določa uredba, in lahko vodi v neenako obravnavo prizadetih oseb. Poleg tega ni jasno, v katerem postopku se domneva uporablja, kdo ugotavlja izpolnjenost pogojev in ali se domneva uporablja tudi za druge vire hrupa. Izraz »ekonomsko upravičen« ni nikjer opredeljen, kar povzročitelju hrupa omogoča, da se z izgovorom na nesorazmerne stroške izogne izvedbi ukrepov. S tem se breme varovanja v celoti prenese na posameznika preko ukrepov pasivne zaščite, kar je v nasprotju z načelom »povzročitelj plača«.

Predlagamo, da se deveti odstavek nomotehnično preoblikuje in pravnosistemske omeji, pri čemer naj se jasno določi, da gre za izjemo, ki se uporablja zgolj v okviru presoje vplivov na okolje, da se domneva ne uporablja, če so mejne vrednosti objektivno presežene in ni izvedenih ukrepov, da se izpolnjenost pogojev ugotavlja v upravnem postopku na podlagi dokazil, ki jih določata deseti in enajsti odstavek.

V nasprotnem primeru obstaja tveganje za arbitrarnost, pravno negotovost in neskladje z načelom zakonitosti ter z načelom enakosti pred zakonom (14. člen Ustave).

K 10. členu

Pripomba k 10. členu se nanaša tako na nomotehnično pomanjkljivost kot na vsebinsko spornost. V 4. točki četrtega odstavka manjka natančen sklic na ukrepe varstva pred hrupom, ki so sicer opredeljeni v tretjem odstavku 2. člena, zato bi bilo zaradi pravne jasnosti nujno dodati neposredno povezavo.

Bolj problematičen pa je peti odstavek, ki določa, da se pri izbiri ukrepov varstva pred hrupom upošteva njihova učinkovitost glede na stroške. Takšna formulacija postavlja ekonomsko učinkovitost kot izključno merilo, kar je z vidika pravnega reda Republike Slovenije in prava EU problematično. Ustava Republike Slovenije v 72. členu določa pravico do zdravega življenjskega okolja, prav tako Direktiva 2002/49/ES poudarja, da je namen ukrepov zmanjšanje škodljivih

učinkov hrupa na zdravje. Če se kot glavno merilo za izbiro ukrepov določi razmerje med učinkovitostjo in stroški, brez tehtanja drugih ustavno varovanih dobrin, kot sta zdravje in kakovost bivanja, to pomeni odmik od načela sorazmernosti in lahko vodi v neustrezno uravnoteženje interesov. Takšna določba omogoča, da se zavrne učinkovitejši, a dražji ukrep, ne da bi se pri tem upoštevala cena, ki jo bo hrup povzročil javnemu zdravju. Predlagamo, da se določba dopolni tako, da se poleg stroškovne učinkovitosti izrecno upoštevajo tudi pričakovani zdravstveni in okoljski učinki ukrepov, saj v nasprotnem primeru obstaja tveganje za neskladje z ustavnimi načeli, pravom EU in sodno prakso Sodišča EU.

K 13. členu

Opozarjamo, da se v drugem odstavku zahteva, da so ukrepi varstva pred hrupom »zagotovljeni«, kar je nejasno. Ni razvidno, ali to pomeni, da morajo biti ukrepi že izvedeni, načrtovani v prostorskem aktu ali zgolj predvideni v okoljskem poročilu. Predlagamo, da se ta zahteva natančneje opredeli, zlasti glede faze postopka, v kateri se presoja dopustnost spremembe.

K 24. členu

Tretji odstavek uvaja pravno fikcijo, po kateri se obremenitev okolja s hrupom ne šteje za čezmerno, če so izpolnjeni določeni pogoji, kljub temu da vrednosti kazalcev hrupa presegajo mejne vrednosti, določene za območje, na katerem se nahajajo varovani prostori. Takšna fikcija je pravnosistemska sporna, saj pomeni odstop od objektivnih meril, ki jih sicer določa uredba, in lahko vodi v neenako obravnavo virov hrupa. Poleg tega ni jasno, v katerem postopku se fikcija uporablja, kdo ugotavlja izpolnjenost pogojev in ali se fikcija uporablja tudi za presojo skladnosti obratovanja z okoljevarstvenimi zahtevami. Priporočamo, da se fikcija omeji na konkretne postopke (npr. uskladitev obstoječih dovoljenj) in se jasno določi, da ne vpliva na presojo čezmernosti po drugih določbah uredbe.

K 25. členu

Čeprav se predlagana uredba sprejema z namenom odprave protiustavnosti, ki jo je ugotovilo Ustavno sodišče, je treba upoštevati, da je od sprejema osnovne uredbe leta 2018 do danes prišlo do pomembnega razvoja znanstvenih spoznanj in metodologij za ocenjevanje hrupa. V 6. členu sama uvaja nove, sodobnejše metode ocenjevanja (npr. metodo Cnossos-EU, omenjeno v obrazložitvi). 25. člen pa omogoča, da se za vse postopke, začete pred 31. julijem 2022, še naprej uporabljajo stare, »začasne« in manj natančne metode iz prejšnje Uredbe o mejnih vrednosti kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 43/18). S tem se za velik del projektov, ki se bodo gradili in vplivali na okolje v prihodnosti, dopušča uporaba zastarelih standardov. Določba uvaja arbitrarno neenakost. Dva identična projekta, eden z naročilom za projektno dokumentacijo z dne 30. julija 2022 in drugi z dne 1. avgusta 2022, bosta obravnavana po popolnoma različnih metodoloških standardih, čeprav bosta imela enak vpliv na okolje. Takšno razlikovanje ne temelji na nobenem stvarnem razlogu, povezanem z varovanjem okolja, temveč zgolj na administrativnem datumu (kršitev načela enakosti (14. člen Ustave)).

Predlagamo, da se določba preoblikuje, pri čemer naj se jasno opredeli: da se uporablja zgolj za postopke, formalno začete pred določenim datumom (npr. vložitev vloge ali začetek postopka pred organom), da se določi časovna omejitev, do katere se lahko ti postopki zaključijo po starih

metodah, da se pojasni, ali se začasne metode lahko uporabljajo tudi za spremembe ali dopolnitve v okviru že začetih postopkov.

Predloge ostalih redakcijskih in nomotehničnih popravkov vam pošiljamo v prilogi tega dopisa.

S spoštovanjem,

Rado C. Fele
DIREKTOR

Priloga: - gradivo z vnesenimi predlogi popravkov.